

להציל את חיות הבר: בבית החולים לחיות בר של רט"ג והספארי, בר"ג

Posted on 8 בדצמבר 2021 by שוש להב

מה'חיבולנס' של רשות הטבע והגנים, לבית החולים לחיות בר וחזרה לטבע: המטרות המרכזיות של בית החולים הן: טיפול, שיקום והשבה לטבע, וגם חינוך, מחקר וניטור גורמי פגיעה של בעלי חיים בטבע

Categories: [כחול לבן](#), [ראשי](#)

Tag: [הספארי](#), [חיות הבר](#)

ה"חיבולנס" הוא מערך מתנדבים רחב היקף של רשות הטבע והגנים, שהוקם באופן ממוסד בשנת 2017, במטרה להעביר חיות בר מוגנות פגועות מכל רחבי הארץ, לטיפול מקצועי ומסור בבית החולים לחיות בר של רשות הטבע והגנים והספארי, ברמת גן. זאת בשאיפה שיצליחו להשתקם וגם לשוב חזרה אל הטבע. בית החולים לחיות בר הוא היחיד בארץ המטפל בחיות בר פגועות (למעט מספר תחנות בודד המסייעות בטיפול במגוון מינים מוגבל), זאת בשל מגוון שיקולים ובהם: ריכוז הניטור, ריכוז הידע והיכולת, השקעת תקציבים ומשאבים במקום אחד ועוד.

העברת חיות הבר לטיפול היא משימה המצריכה כוח אדם ומשאבים רבים מסביב לשעון, במיוחד בתקופות העמוסות, כגון עונות הנדידה והקינון. עד להקמת מערך החיבולנס, העברת חיות הבר הפגועות בוצעה בעיקר על ידי מספר

מצומצם של עובדי ופקחי רשות הטבע והגנים מכל הארץ, לרוב על חשבון משימות אחרות וחשובות לא פחות, הנוגעות לשמירה על ערכי הטבע, מורשת ונוף, כל אחד ואחת באזורו על בסיס כוח אדם מוגבל מאוד. הקמת מערך החיבולנס, המנוהל על ידי עובדת הרשות ומתבסס בעיקר על מתנדבים מסורים, שינתה את פני הדברים וייעלה את העברת חיות הבר הזקוקות לטיפול, ונכון להיום, רוב חיות הבר הפגועות, ממגוון רחב של מינים ומכל רחבי הארץ, מגיעות לטיפול בבית החולים באמצעות מערך מרשים זה.

קיפוד קטן שנפצע שוקם בביה"ח לחיות בר. צילום שוש להב

400 מתנדבים ומעל 50 אלף בעלי חיים שטופלו בביה"ח לחיות בר

מהסיכום השנתי שערכה רשות הטבע והגנים וסיכום העשור האחרון, שהתקיים בבית החולים לחיות בר, בהובלת **שאול גולדשטיין** - מנכ"ל הרשות, עולה כי נכון לסוף שנת 2021 מערך ה'חיבולנס' מונה כבר כ- 400 מתנדבים בטווח גילאים רחב, משנות העשרים ועד שנות השבעים, מכל אזורי הארץ. המערך כולל בנוסף כ-40 תחנות מעבר מהצפון ועד הדרום והוא מנוהל בסיוע 7 קבוצות וואטסאפ אזוריות, הכוללת כ-400 מתנדבים ועוד כ-100 עובדי רשות הטבע והגנים. המערך נמצא בקשר צמוד עם מוקד רשות הטבע והגנים (3639*) הפעיל 24/7 ומקבל דיווחים באופן שוטף על חיות בר פגועות בכל הארץ ומעביר אותם לקבוצות המתאימות. עוד עולה מהנתונים של רשות הטבע והגנים, כי בשנת 2021 (נכון לעד אמצע נובמבר) כ-7,250 חיות בר פונו על ידי החיבולנס לתחנות המעבר ולבית החולים לחיות בר של רשות הטבע והגנים והספארי ברמת גן.

הערכה היא שעד סוף השנה יפנו כ-8,500 חיות בר. לשם השוואה, בשנת 2020 כולה פונו באמצעות החיבולנס כ-7,000 חיות בר ובשנת 2019 פונו 5,450 חיות בר. בשנת 2017, שנת הפעילות הראשונה של החיבולנס באופן ממוסד פונו כ-3,200 חיות בר. בשנת 2021 ממוצע החיות שפונו בכל יום היה כ-23 חיות לעומת 19 בשנה קודמת ו-15 בשנת 2019. נתוני החיבולנס מלמדים כי ישנה מדי שנה עליה בקריאות להעברת חיות בר, בשל הגידול בגורמי הפגיעה בחיות הבר, כגון: פסולת בשטחים הפתוחים ומרחבי יישובים, התחשמלויות, דריסות/תאונות, צמצום אזורי מחיה ועיור המגדילים את הסיכוי של חיות בר, בעיקר בעלי כנף, להיפגע מבייניים ותשתיות. כל זאת בנוסף להעלאת המודעות והחשיבות להצלת חיות הבר בקרב הציבור והמענה שמערך החיבולנס מספק למען נושא זה.

במתחם השיקום והאקלום בביה"ח לחיות בר, שם מכינים את בעל החיים לאתגרים הצפויים לו עם השבתו לטבע. צילום שוש להב

בית החולים לחיות בר של רשות הטבע והגנים והספארי ברמת גן

בית החולים לחיות בר הוא בית חולים מהגדולים בעולם והיחיד בארץ, המטפל בחיות בר מהטבע בלבד. בית החולים נוסד בשנת 2005 בשיתוף פעולה של רשות הטבע והגנים והספארי, בשיתוף עם עמותת המרכז הישראלי לשיקום חיות בר. בית החולים מעניק טיפול רפואי לחיות הבר של ארץ ישראל שנפגעות חדשות לבקרים בטבע. מבנה בית החולים ממוקם בספארי ברמת גן ומנוהל על ידי הווטרינר, ד"ר יגאל הורוביץ. מאז הקמתו של בית החולים, טופלו יותר מ-50,000 חיות בר, במטרה להשיבם לאחר הטיפול והשיקום אל הטבע.

מלבד המטרה המרכזית של בית החולים, שהיא טיפול, שיקום והשבה לטבע, לבית החולים ישנן 3 מטרות נוספות: חינוך, מחקר וניטור גורמי פגיעה של בעלי חיים בטבע. בין בעלי החיים המטופלים ישנם גורים וגוזלים, עופות נודדים שנפגעו וזקוקים לסיוע וטרינרי על מנת להמשיך במסעם וחיות בר שנמצאו בטבע כשהן סובלות מפגיעות שונות. כל חיה בר פגועה המגיעה אל בית החולים עוברת תהליך של אבחון וזיהוי של גורמי הפגיעה ולאחריו ניתן להתחיל בטיפול וטרינרי, בהתאם לצרכיו של כל בעל חיים. הטיפול הראשוני הינו המשמעותי והחשוב ביותר בתהליך, ונעשה מתוך התחשבות הן במצב הקליני של בעל החיים המטופל והן בעקה (Stress) ממנה הוא סובל. בבית החולים מתבצעים ניתוחים מורכבים גם בשיתוף רופאים "הומאניים", הליכים רפואיים מתקדמים כמו השתלת נוצות, הידרותרפיה ושימוש גם ברפואה אלטרנטיבית.

בגמר הטיפול הרפואי ובכדי להכין את בעל החיים להשבה לטבע, מעבירים אותו למתחם השיקום והאקלום שנחנך במרץ 2020 לזכרו של שמואל לנדאו ז"ל, המטפל הראשי הראשון של בית החולים, ומטרתו לדמות ככל הניתן את החיים בטבע והכנתו של בעל החיים לאתגרים הצפויים לו עם השבתו לטבע. לקראת סיום תהליכי השיקום, בעל החיים עובר הערכה מקצועית נוספת לכשירותו ואז הוא מועבר לאתר ההשבה האופטימאלי. מקום ההשבה בטבע הפתוח נבחר בהתאם לסביבה הטבעית האופיינית לבעל החיים, ובמידת האפשר לאתר שבו הוא נמצא.

בשנה האחרונה הושלם שלב ד' של בית החולים בו הושקעו יותר מ- 4 מיליון ₪, שלב זה כולל מתחם חדש ומרשים שבו חדר ניתוח מאובזר ומשוכלל וכן מתחמי אשפוז מודרניים ומעבדה.

שלב הבנייה הזה מצטרף לבניה המואצת של בית החולים בשנים האחרונות, שכללה בניית מעבדה ומתחמי אשפוז גדולים ומרווחים בסך כולל של 4 מיליון ₪ גם כן. הפיתוח הנרחב מאפשר לבית החולים להמשיך בעבודתו ולהעניק טיפול רפואי מעולה לחיות הבר שכל כך זקוקות לו.

מוקד רשות הטבע והגנים: 3639*

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם